

Asia: VN/8745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua työ- ja elinkeinoministeriön 24.7.2020 luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä. Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Esityksessä on ehdotettu perustettavaksi uusi yhteyspiste myöhemmin nimettävän ELY-keskuksen yhteyteen. Sanotusta yhteyspisteestä voisi niin sanotun yhden luukun periaatteen mukaisesti saada ohjeistusta ja neuvontaa laissa mainituissa lupamenettelyissä. Hakija pystyisi näin ollen hoitamaan laissa erikseen soveltamisalaan määriteltyihin lupamenettelyihin ja muihin hallinnollisiin menettelyihin liittyvän asioinnin sähköisen yhteyspisteen

kautta. Tämä on luonnollisesti hyvän hallinnon periaatteiden mukaista ja edistää sujuvaa viranomaisasiointia.

Uutta ovat lisäksi lakiehdotuksen 3 luvussa säännellyt viranomaisia sitovat määräajat lain 4 a §:ssä tarkoitettujen lupamenettelyjen ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyjen kestolle. Määräaikojen soveltamisala olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (RED II) 16 artiklan sääntelyä vastaava. Se kattaisi kaikki toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvat lupamenettelyt ja muut hallinnolliset hyväksymismenettelyt, jotka koskevat voimalaitosten ja niiden verkkoon liittämässä tarvittavien voimavarojen

rakentamista ja käyttämistä sekä niiden päivittämistä energian tuottamiseksi uusiutuvista lähteistä. Sitovat määräajat tietyille menettelyille voivat

aiheuttaa muiden menettelyjen käsittelyaikojen pidentymistä, kuten esityksen sivulla 40 lausutaan yritysvaikutuksista.

Esityksessä esitetään lisäksi, että kiinteän omaisuuden käyttöoikeus on edellytys tuotantolaitoshankkeen toteutumiselle. Kiinteän omaisuuden käyttöoikeudesta sovitaan ensisijaisesti maanomistajan kanssa. Jos kuitenkin sanottu sopiminen ei ole mahdollista, käyttöoikeus on mahdollista hankkia

esimerkiksi lunastusmenettelyn kautta. Lisäksi kiinteän omaisuuden käyttöoikeuteen liittyviä menettelyjä ovat esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslaissa

tarkoitettu yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen (mm. MRL 161§) ja vesilaissa säännelty johdon sijoittaminen toisen vesialueelle. Uusiutuvan energian tuotantolaitosten kannalta lunastus liittyy erityisesti voimalaitoksen verkkoon liittämistä varten rakennettaviin liittymisjohtoihin, joille tyypillisesti haetaan lunastamalla maa-alueen käyttöoikeuden supistus, jolloin maapohjan omistus jää maanomistajalle. Esimerkiksi tuulivoimaloiden liittymisjohtojen

rakentamisessa lunastusmenettely on yleisesti käytössä. Kiinteän omaisuuden käyttöoikeudesta sopimisen tai kiinteän omaisuuden käyttöoikeutta koskevien hallinnollisten menettelyiden ei voida katsoa sisältyvän RED II:n soveltamisalaan, koska menettelyt eivät liity välittömästi tuotantolaitoksen rakentamiseen, päivittämiseen, verkkoon liittämiseen tai käyttämiseen. Esityksessä ehdotetaan siten, että kiinteän omaisuuden käyttöoikeuksia koskevat menettelyt jätetään sähköisen asioinnin soveltamisalan ulkopuolelle, mutta ne sisällytettäisiin yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuuteen.

Maanmittauslaitos toteaa, että menettelyistä, jotka ovat lain soveltamisen piirissä, on luettelo pykäläluonnoksissa. Se seikka esimerkiksi, että kaavoitusprosessi tai ns. YVA-menettely eivät kaiketi sisälly lain soveltamisalaan, saattaa de facto vähentää sääntelyn tosiasiallista tehokkuutta lupamenettelyn velvoittavuuden piirissä olevien toimijoiden kannalta, olisi vastaisessa valmistelussa otettava harkintaan ja tarvittaessa huomioon.

Maanmittauslaitoksella ei ole enempää lausuttavaa hallituksen esitysluonnoksesta.

Saarnio Katri
Maanmittauslaitos - Pääjohtaja Arvo Kokkonen ja maanmittausneuvos
Markku Markkula